

обмежень, ризик втрати чи пошкодження товару, появи нових правил та механізмів регулювання цін, або взагалі порушення договору через обставини військового характеру все це треба враховувати при складанні нових договорів консигнації.

Список використаних джерел

1. Марценюк Р.А. Облік консигнаційних операцій: практичний аспект. *Young Scientist*. 2019. № 9 (73). С. 475-179.
2. Мельник О.О. Виконання умов договору внаслідок дії обставин форс-мажору під час воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2022. №74. С. 98-102.
3. Міжнародна торгівля: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 “Менеджмент” / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Кузнєцова, В.В. Чорній, О.С. Ченуша. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с.

Лук'янець А. П.

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньої програми «Облік, аудит та оподаткування»;
науковий керівник:

Зоріна О. А.,

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЕКСПОРТНО–ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Споживчий ринок України розвивається завдяки зовнішньоекономічній діяльності, яка сприяє реалізації товарів вітчизняних виробників на зовнішніх ринках. Водночас дослідження з питань обліку та аналізу експортно-імпортних операцій суб'єктів господарювання вказують на відсутність системного підходу до їх організаційно-методичного забезпечення, а неузгодженість обов'язкових процедур бухгалтерського обліку та податкових підходів призводить до суттєвих валютних порушень. Процеси міжнародної інтеграції та глобалізації в економіці впливають на розширення діяльності суб'єктів господарювання та створюють умови для виходу на зовнішні ринки товарів і послуг.

Розвиток імпоротно-експортних операцій є одним із пріоритетних напрямків економічної діяльності, адже з його допомогою відбувається

зростання господарської активності України, створює конкурентне ринкове середовище та позитивно впливає на успішність трансформаційних процесів в країні. Імпортно-експортні операції є дуже поширеною діяльністю для підприємств з високим товарообігом, а отже, і для країни в цілому. В таких умовах експортно-імпортні операції є дуже розповсюдженою діяльністю за для високого рівня обороту товарів на підприємствах, а отже і для всієї країни вони є важливим чинником позитивної діяльності економіки України, бо вона орієнтується на ринкову економіку, постійно залучає іноземних інвесторів та розвиває комерційні відносини між вітчизняними й іноземними підприємствами.

Перед Україною стоїть актуальна проблема розвитку торгових відносин з іншими країнами. Зовнішня торгівля є основною формою зовнішньоекономічних зв'язків України і включає експорт (експорт) та імпорт (імпорт) товарів і послуг.

Імпортною операцією називають комерційну діяльність, яка пов'язується з закупкою та ввезенням на територію України товарів з-за кордону, з метою їх наступної реалізації на внутрішньому ринку або використати їх на виробництві. Експортною операцією називають комерційну діяльність, яка пов'язується з продажем та вивезенням товарів до іноземних країн, тобто на ті землі, що знаходяться поза митними кордонами України для того, щоб отримати дохід від їх реалізації [1].

Однією із найбільш важливих проблем у процесі здійснення експортно-імпортних операцій є підготовка і укладання зовнішньоекономічного контракту. Від ступеня складеності таких контрактів залежить не тільки прибуток чи збиток конкурентоспроможних імпортно-експортних операцій, а й фінансове становище всього суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. При підписанні договору необхідно чітко визначити порядок переходу права власності на поставлений товар, враховуючи, що це вплине на оподаткування та облік операції; також у договорі бажано закріпити положення, де визначається право якої країни буде застосовуватися при правовідносинах, що виникають. Якщо цього не зроблено, то на підставі статті 6 Закону про ЗЕД стосовно договору купівлі - продажу буде використовуватися право країни продавця, тобто українське законодавство — за умовчужанням може застосовуватися до договору купівлі - продажу.

Розрахунки з іноземними партнерами здійснюються в іноземній валюті, а бухгалтерський облік ведеться в національній валюті. Тому суми в іноземній валюті перераховуються у національну валюту за курсом НБУ на дату здійснення операції. Тому компаніям рекомендується відкривати окремі субрахунки до субрахунків 371 та 681, щоб розмежувати зобов'язання, які виникають після факту відвантаження або отримання товару, та зобов'язання, що виникають у зв'язку з авансовими платежами: 3711 «Розрахунки за виданими авансами в національній валюті»; 3712 «Розрахунки за виданими авансами в іноземній валюті»; 6811 «Розрахунки за авансами, отриманими в національній валюті»; 6812 «Розрахунки за авансами, отриманими в іноземній валюті». Суми, відображені на субрахунках 3712 та 6812, не перераховуються у зв'язку зі зміною валютних курсів. Однак одночасний облік імпортних та експортних операцій у

двох валютах призводить до значних викривлень сум витрат, собівартості та відпускних цін товарів, що в подальшому призводить до недостовірних сум загальних доходів і витрат та неточного обчислення фінансових результатів господарської діяльності.

З метою накопичення інформації про курсову різницю, яка утворюється під час здійснення експортного (імпортного) бізнесу, та полегшення розрахунків рекомендується використовувати окремі аналітичні відомості курсових різниць, довільної форми, за видами операцій. Це дозволить систематизувати інформацію про курсові різниці за імпортними та експортними операціями та швидко визначити фінансові результати [2].

Імпортно-експортні операції здійснюються за передоплатою або післяплатою. Підприємство підлягає грошовому контролю банку, який обслуговує операцію, з моменту перерахування авансу постачальнику-нерезиденту. Облік, показаний для імпортних та експортних операцій, базується на першій події. Тобто спочатку оплата, а потім доставка, або у випадку пізнішої оплати першою подією є доставка. Якщо першою подією є поставка товару, то в цей день постачальник повинен відобразити собівартість реалізованого товару як виручку за курсом іноземної валюти за курсом НБУ.

Митна вартість товарів, що вивозяться за межі митної території України, - це ціна товару, зазначених в рахунках-фактурах або рахунках-проформі. Таким чином, митна вартість є основою для розрахунку більшості митних платежів і однією з найважливіших категорій не тільки в системі митного оподаткування, а і у системі митного контролю та оформлення. За цих позитивних умов входження України у світову економіку є новим кроком у розвитку міжнародного економічного процесу, який неухильно перетворюється на єдину складну систему, що поєднує інформаційні, виробничі, фінансові, збутові та наукові елементи. У свою чергу імпортно-експортні операції необхідно відображати в бухгалтерському обліку кожного суб'єкта господарювання. До їх повноважень входить самостійне визначення послідовності аналітичного обліку імпортно-експортних операцій із застосуванням запроваджених субрахунків, а також ведення комплексного обліку за відповідними та визначеними субрахунками бухгалтерського обліку.

Таким чином, імпортні та експортні операції повинні відображатися в бухгалтерському обліку кожного суб'єкта господарювання. Також підприємствам рекомендується відкривати окремі субрахунки для того, щоб розрізнити зобов'язання, що виникають при відвантаженні або отриманні товарів, і зобов'язання, що виникають при здійсненні авансових платежів. Суб'єкти господарювання самостійно визначають порядок аналітичного обліку експортно-імпортних операцій за допомогою запроваджуючих субрахунків, а синтетичний облік ведеться відповідними та визначеними субрахунками бухгалтерського обліку. Основна потреба в обліку імпортно-експортних операцій полягає в контролі за правильним документальним оформленням операцій з достовірною інформацією та дотриманням правильного валютного і митного законодавства. Розрахунки з іноземними партнерами здійснюються в

іноземній валюті, а бухгалтерський облік ведеться в національній валюті. Тож слід приділяти увагу формуванню та реєстрації облікової інформації про курсові різниці та рух іноземної валюти.

Список використаних джерел

1. Облік і оподаткування експортно-імпортних операцій. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/339163878.pdf>
2. Бухгалтерський облік експортно-імпортних операцій. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/81587872.pdf>

Майстренко Є. С.,
здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
спеціальності 071 «Облік та оподаткування»,
освітньої програми «Облік, аудит та оподаткування»;
науковий керівник:
Зоріна О. А.,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

ОБЛІК НАРАХУВАННЯ І СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток сучасної системи оподаткування підприємств постійно зазнає змін, оскільки вимагає проведення наукових досліджень для розробки теоретичних основ нарахування податків та платежів до бюджету. Це питання включає аналіз оподаткування прибутку підприємства з метою оптимізації й визначення фінансового результату перед сплатою податків. Одна з ключових перешкод на шляху України до становлення суспільства високого добробуту - значний обсяг тіньової економіки. Це явище негативно впливає на всі аспекти соціально-економічного розвитку, порушує баланс структурних процесів і виключає з уваги велику частину об'єктів для обліку, аналізу та контролю. Тому головним пріоритетом в розвитку національної економіки є боротьба з тінізацією, для чого використовуються різноманітні стратегії. Один із таких інструментів - ефективний податковий контроль і аналіз нарахування та сплати податку на прибуток, а також правильне відображення цих даних в обліково-інформаційній системі підприємства [1. с. 9].

Дослідження питань, пов'язаних з обліком податку на прибуток, постійно є предметом уваги вчених і науковців, особливо з урахуванням постійних змін у сучасному податковому законодавстві. Ці аспекти ретельно аналізуються у працях вітчизняних авторів, але деякі питання до сих пір не досліджено.